

**Placaet, ende provisionele reductie ofte tollerantie vande
Hoogh. Mog. heeren Staten Generael der Vereenighde
Nederlanden, op den cours vanden gelde, so goude als silvere
specien ...**

<https://hdl.handle.net/1874/10221>

PLACA

Ende provisionele

ofte tollerantie vande Hoogh Mog.
ten Generael der Vereenighde Nedē
den cours vanden gelde/so goude als si
cien / Waer na alle est yegetlicke Ingelē
voorsz Landen sich sullen hebben te regu.

19 Augustus 1647

R I V I L E G I E .

dyden den xix. Augusti Anno 1647. hebben die
Hooge Mogende Heeren Staten Generael der Ver-
eeninghde Nederlanden, de Weduwe ende Erfghena-
men van wijlen Hillebrandt Jacobsz van Wouw, ha-
maris gheswooren Druckers, geconsenteert ende ghe-
eert, Consenteren ende Octroyeren haer midts desen,
alleene binnen de voorsz Vereenighde Landen fullen
en drucken, doen drucken, uytgeven ende verkoopen, het
Placaet vander Munte by ons ghemaect, ende op heden gear-
esteert. Interdiceren ende verbieden over sulcks allen ende
een yegelijcken, van wat conditie ofte qualiteyt hy zy, voor-
nemenlick allen Druckers binnen dese Vereenighde Neder-
landen, 't voorsz Placaet vander Munte, in eeniger manieren
na te drucken, onder wat pretext het oock soude mogen wesen,
sonder consent van onse voorsz Druckers, Opte verbeurte van
alle alfulcke nae-gedruckte Exemplaren, ende daer-en-boven
vande somme van hondert ende vijftich ponden van veertich
grooten: T'appliceren een derdendeel voor den Officier die
d'executie sal doen, een ander derdendeel voor den Armen,
ende 't resterende derdendeel ten behoeve vande selve onse
Druckers. Aldus gedaen ende geoctroyeert ter Vergaderinge
van de voorsz gemelte Heeren Staten Generael, In 's Graven-
hage den xix. Augusti 1647. ende Jare als boven. Was gheparapheert
Ter Ordonnantie vande Hoogh-
geraden, Geteeckent *Cornelis Musch.*
Secretaris der selver Heeren Sta-

De Staten Generael der Vereenichde

Nederlanden / Allen den geenendie desen sullen sien ofte hooren lesen / Saluyt. DOEN TE WETEN, Dat het stuck vanden cours en valuatie van Gelde/dooz vuple ende ongeoorloofde practijquen van baetsoeckende menschen in seer groote confusie en ongeregelthepdt verloopen zijnde / daer dooz de Gemeente komt te verarmen/ alle levens nootdriften te verdueren/confusie ende diversie van koophandel te ontstaen/ eens peders / soo des Landts als particulieren / Jaerlicx inkommen (met namen 't welck in Renten/Pensioenen/Tractementen/en diergelijke begrootingen van Gelde bestaet) grootelijcx te verminderen/ en so booztgaende/ by cans tot niet soude moeten verballen / jae dat den Staet van 't Landt daer dooz komt in verweyringhe / soo dat het tijdt wil wesen daer inne met allen vlijt ende ernst te versien / en datter ghenoeghsamen en fundamentale rebenen zijn om den Cours van Gelde ten principalen te reduceren op den ouden voet / considerende nochtans aen d'eene zyde datter vele goede Ingesetenen zijn die meer dooz eenboudigheyt en slappe toetsicht/ als wel dooz eygen quaetwilligheyt ende boosen opset/tot soo groote steygeringe verballen zijn/ ende dattet schijnt de selve dooz al te schielicke en groote/ hoewel behoorlicke reductie/te groote schade soude comen te lijden/en te seer werden bestwaert / ende dat daerom trapf - wijse sal dienen te werden ghegaen/en daer by aen d'andere zyde in acht ghenomen/dat de settinge en reductie alsoo dient gereguleert/dat de rechte proportie tusschen Gout en Silber/ oock de proportie van Valuatie in andere Nabuerige Provincien/Rijcken ende Landen/soo nae als moghelick werde in acht genomen/ten eynde de valeur van d'eene Specie in proportie van d'andere te hoogh gestelt/ofde proportie soo by onse Nabueren wert gehouden/te buyten gegaen zijnde/geen occasie werde gegeven d'eene of d'andere Specie te laegh gestelt/upt den Lande te berjagen.

SOO IST, dat/om so wel in't eene als andere te versien / na rijpe deliberatie en ernstighe overweginge van alle 't geene tot dese saecke eenighsints heeft konnen by-ghebacht worden/goet ende dienstigh is ghebonden/booz eerst te treden tot de volgende provisionele Tollerantie/ter tijdt ende wijlen men wijders ten principalen sal gaen/ghelijckmen sulcx met den eersten te sullen doen/ midts desen de Gemeente wil hebben ghelwaerschouwt / en dat de Provincien den anderen daer toe hebben verbonden/met beloften van mantenu.

Sonder dat kan werden geoordeelt dat de selve Tolerantie de Gemeente

Alle welke Penningen sullen ghewogen worden met haer behoorzick gewicht/ en mette remedien van twee Afsen/ sulcx dat het daer mede sal mogen voozslaen/ immers int Hupsken komen/ en so eenige bande voozsz Penninghen lichter als de voozsz remedie worden bevonden / sal vooz elck Afs betaelt worden twee stupbers / wel - verstaende het minste achter slach gerceekent vooz een Afs .

De Silbere Speciey .

D En silberen Ducaton maer by provisie	—	—	—	ij guld. ij stupb.
Halven naer advenant.				
Den Nederlandschen Rijckdaelder / oock die ghemint int Rijck / als mede maer by provisie den				
Krupdaelder oft Dutacon	—	—	—	ij guld. x stupbers
Halven en quaerten naer advenant.				
Den Nederlantschen Leeuwen-daelder	—	—	—	ij gulden.
Halven na advenant.				
Den Zeeuschen en Drieschen Arent-daelder	—	—	—	j guld. x stupbers
Minder gedeelte nae advenant.				
Den Drieschen Florijn geseyt Clapmuts	—	—	—	j guld. viij stupb.
Halve nae advenant.				
Den silberen Gout-gulden van Debenter / Campen/ Swol	—	—	—	j guld. viij stupb.
Den Engelschen Schellinck	—	—	—	x stup. viij pen.
Den Schotsen Distel-blom	—	—	—	xij stupb.
De Nische Harp	—	—	—	viij stupb.

Paymente .

D E Schellinghen op de respectie Provinciale Munte/en op de Rijck-munten van Niemegen/ Debenter/ Campen/ Swol/ geslagen	—	—	—	viij stupb.
De halve nae advenant.				
Den Stoter tot	—	—	—	ij stupb. viij pen.
Voozts dubbelde en enkelde stupbers in dese Provincien geslagen/ als inden Weeldenaer.				

Ende op dat dese onse Tollerantie naer gebeur mach werden geobserveert ende onderhouden/ sullen alle de voozsz penningen Cours ende ganck hebben in dese Provincien ten prijse als vooren.

I.

V Erklarende voozts vooz Billioen alle andere Penninghen / de welke by desen onsen Placate niet ten prijse ghestelt en sijn. **Verbie-**

Verbieden eenige der voozsz Penningen meer upt te geben of ontfangen/als mede de Gevalueerde tot hooger prijs op te dringen / als daer op de selve jegenwoordich ghestelt zijn / ende oock upt te bieden eenige andere gevalueerde Goude of Silbere Penningen/die ghesneden/ghe-
wassen/gebroocken/gelapt/genagelt/of andersints bes waert zijn/ Op pene van alle de selve verboden/ ende hooger als desen Placate toelaet ontfanghen ende uptghegeben Penninghen te verbeuren/ of indien het faict niet ter verscher daet ontdeckt en werde/de waerde van dien/ende daer-en-boven noch het vierhout der selver Penninghen / of de weerde daer af / of vier-en-twintigh gulden in plaetse van 't vierhout / by soo bezre de Penningen voozsz gheen ses gulden konnen bezaghen / vooz de eerste repse / vooz de tweede repse dobbel / ende vooz de derde twee dobbel/ende boven dien op arbitrale cozrectie naer qualiteyt vandē delicten.

III.

Sonder dat eenigh onderschept gemaeckt sal kunnen worden / of de voozsz Penningen pemant soude mogen zijn datelick aengetelt / of van buypen de Provintien/of van d'een Provintie/en d'een Stadt of plaetse der selver in d'andere toe gesonden / in welcken geballe den Ontfanger (indien hy sich ter boete wilt ontledigen) ghehouden werdt binnen vier-en-twintigh upren nae dat hy alsulcke toe-ghesonden Penningen ontfangen sal hebben/ sich aende Magistraet of Officier vande plaetse sijnre residentie te addzesseren/ende de selve vande voozsz toefsendinge te verwittigen/ om voozsz tegens den voozsz toesender geprocdeert te worden totte voozsz boete na behooren.

III.

Edoch sal den Ontfanger de gesonden Penningen gheheel aen sich moghen behouden / indien hem de selve tot betalinghe van voozgaende schult toegesonden zijn / ende hem daer-en-boven ghereferbeert blijven sijn actien / tottet geene dat hem daer aen volgens de Valuatie te kozt gesonden sal zijn/ ende by soo bezre hem die op hant / of op toekomende schult/die vooz dato vande toefsendinge noch niet gemaeckt en was/toegesonden zijn/sal hy die mogen behouden tot alsulken gedeelte als hier naer den Aenbzenger inde boeten werdt toegelept/ de reste sal hy laten volgen of overleveren aende Magistraet of Officier voozsz.

III.

Werdt oock de Magistraet ter plaetse daer alsulcke toefsendinge van Penningen tot hoogeren prijse als volgens desen Placate souden mogen geschieden/ ghehouden naer aendieninghe van sulcx / de voozsz verhooginghe den genen aenwelcken die Penninghen ghesonden zijn / ende die daer by te kozt souden moghen komen / te vergoeden : Midts dat splipden het selve daer naer wederom sullen moghen repeteren vande Magistraet der plaetse daer de Penninghen van daen komen /

die

die oock gehouden werden het remboursment datelick te doen / midts
oock dat spluyden sulcx mogen verhalen mette boeten daer toe staende /
ende by desen verordineert op de Personen ende goederen van die gee-
ne die de voorsz Specien tot hooger prijse sullen hebben gesonden.

D.

Alle 't welcke mede gheobserveert sal worden by soo bezre van we-
gen d'een Provincie aen d'andere / of ten Comptoire vande Genera-
litept eenighe Penninghen tot hoogeren prijse toe ghesonden worden /
waer in d'een Provincie d'ander / ende alle te ghelijck / malkanderen
sullen helpen manteneren ende staende houden d'observantie van desen
Placate.

D I.

Ende verstaen wy de selve verbeurte plaets te hebben so wel op den
Ontfanger als Uytgever / elck in 't gheheel / ten ware een van beyden
terstont naer den Ontfanch oft uytgeefhem presenteerde acenden Offi-
cier / denuncierende het selve fait / in welken ghevalle den Denunci-
ant/hy sy Uytgever of Ontfanger / sal byp ende quijt zijn vande voorsz
verbeurte ende pene / ende boven dien ghenieten het derdendel van de
selve verbeurte sijnes complices.

D I I.

Ende ten eynde de gestadicheyt ende vasticheyt deser valuatie (alsoo
wy dit point met ernst behertigen/ ende in sonderlike recommandatie
hebben ghenomen/ende ghedencken noch verder te nemen) te beter ver-
seeckert mogen zijn/Wy ordonneren dat datelick naer de publicatie de-
ses Placaets (waer van int eynde van desen wert ghespzoocken) alle
Personen zijnde in eenige bedieninge/ Staten/ ende Officien / Hooch
of Laech/Civil of militair/van Landen/Steden/Leden/ende Collegi-
en / of van particuliere Heeren der selver binnen deser Verreemichde
Provincien/by solemnelen Eede/specialick op dese jegenwoordige Or-
donnantie te doen/verbonden sullen worden de selve te sullen onderhou-
den/ende doen onderhouden/ vooz soo veel sulcx hun ends hare Ampten
ende bedieninge eenighsints aengaet.

D I I I.

Ende by alsoo bezre eenige deser vooz-verhaelde Personen / hun so
verre quamen te vergeten/dat sy bevonden wierden de poincten vooren
verhaelt getransgreesseert te hebben int uytgeven of ontfangen soo wel
vande Specien by dese onse Ordonnantie niet ghepermitteert / Item
vanden gesneden/ghewassen/ gebzoocken/gelapten/ genagelden/of an-
dersints verswaerde Penningen als vande ghepermitteerde tot hooge-
ren prijse dan by dese Ordonnantie verklaert is / Ordonneren ende
Statueren / dat de selve alle de boeten vooren verhaelt / ende noch te
verhaelen/respectibelick dobbel sullen betalen/ ende daer-en-boven in-
dien sy lieden verboden Billioenen uytgeven/ of ghepermitteerde pen-
ninghen

ningen tot hoogerem prijsse aen presenteren of ontfanghen / gheprijbeert
sullen zijn van heur Officien / in der voegen dat het saict gheverifieert
zijnde / de selve Impetrabel sullen zijn.

FF.

Ende om te beter dese onse Ordonnantie in train te doen brengen/
verbieden alle Tresoriers / Ontfangers / Rent-meesters / hare Commis-
sen ofte Clerequen / ende alle andere Persoonen onder Publicque dien-
sten eenighe penningen tot hare administratie hebbende by assignatie
ofte overwijfinge de selve te doen betalen / maer sullen die in hare Com-
toiren ontfanghen hebbende / sonder die te mogen verwisselen selfs upt
keeren daer 't behoort / op de voeten voorsz / ten ware dan dat de over-
wijfinge gheschiede op Ontfangers van publicque Comptoiren zijnde
met ghelycke Eede verplicht / ende niet op particuliere personen / ende
dat nochmaels vooz eenmael te doen byden geenen op wien de Ordon-
nantie eerst staet / ende niet verder.

£.

Alsoo wy oock goet ghebonden hebben vooz Billioen te verklaren
alle goude Specien in de Lijste van dese Collerantie niet uptgedrukt.
Soo hebben wy oock ten eynde de goede Inghesetenen deser Landen
niet blijven belast met de Billioenen voorsz geordonneert / ghelyck wy
ordonneren mits desen / dat in alle Steden vande Vereenichde Provin-
tien ende aenhoorige Lantschappen / daer geen publicque Wisselban-
ken ende zijn by de respective Magistraten gestelt sullen worden eerlic-
ke ende bequame Persoonen / als Commissarissen daer toe be-eedicht /
aende welcke alle Persoonen de Billioenen die sy souden moghen heb-
ben of bekomen / sullen mogen brengen / ende daer vooz worden vergoet
ten prijsse als hier onder gespecificeert.

Lijste van eenige goude Billioenen , soo

de selve ter Wissel ghebracht, ende aldaer souden moghen
worden, by 't Marck, Once, Engelsche, ende Aes, om van
daer ter Munte ghesonden, ende in penninghen van deser
Landen slage geconverteert te worden, ende is dese Reecke-
ninge ghemaect jegens den Rijder tot 12. guld. 12. stuyv.
ende den Ducaet tot 4. guld. 15. stuyv. Alles in guldens,
stuyvers, ende mijten: den gulden tot twintich stuyvers,
ende den stuyver tot 48 mijten.

VAn dese ondergeschreven goude penningen sal inde Wissel betaelt
worden / Dooz

't Marck

't March	—————	—————	329	gul.	2	st.	34	mijten.
d'Once	—————	—————	41	—	2	—	40	
d'Engelsche	—————	—————	2	—	1	—	7	
't Aes	—————	—————	0	—	1	—	14	

Den Henricus Nobel, den gouden Reael, ende den ouden Angelot van Engelandt,

Item van dese nabolgende sal betaelt worden/ Dooz

't March	—————	—————	325	gul.	13	st.	20	mijten:
d'Once	—————	—————	40	—	14	—	8	
d'Engelsche	—————	—————	2	—	0	—	34	
't Aes	—————	—————	0	—	1	—	13	

Den dubbelden en enckelden Ducaet, van Brabant,

Item bande naerbolgende/ Dooz

't March	—————	—————	323	gul.	7	st.	10	mijten.
d'Once	—————	—————	40	—	8	—	19	
d'Engelsche	—————	—————	2	—	0	—	20	
't Aes	—————	—————	0	—	1	—	13	

Den dubbelden en enckelden Ducaet met de twee hoofden, in dese Nederlanden geslagen,

Item bande naerbolgende/ Dooz

't March	—————	—————	316	gul.	8	st.	31	mijten.
d'Once	—————	—————	39	—	11	—	4	
d'Engelsche	—————	—————	1	—	19	—	27	
't Aes	—————	—————	0	—	1	—	11	

Den Vlaemschen en Gelderschen Nobel, ende den Angelot, met de O in 't Schip,

Item bande naerbolgende/ Dooz

't March	—————	—————	309	gul.	10	st.	3	mijten.
d'Once	—————	—————	38	—	12	—	36	
d'Engelsche	—————	—————	1	—	18	—	33	
't Aes	—————	—————	0	—	1	—	10	

Den Croon van Portugael metten korten Cruysse,

Item bande naerbolgende/ Dooz

't March	—————	—————	303	gul.	14	st.	27	mijten
d'Once	—————	—————	37	—	19	—	15	
			B					d'Engelz

d'Engelsche _____ 1 gul. 17 st. 46 mijt.
 't Hes _____ 0 _____ 1 _____ 9

De Schotse Rijders ende Angelotten, metten Schepter ende Swaerde,
 Item den Croon van Portugael, metten langen Cruyssen, ende den
 nieuwen Cruysaet van Portugael,

Item bande naevolgende/ vooz

't Marck _____ 297 gul. 19 st. 4 mijten.
 d'Once _____ 37 _____ 4 _____ 42
 d'Engelsche _____ 1 _____ 17 _____ 12
 't Hes _____ 0 _____ 1 _____ 8

Den Brabanschen Croon.

Item bande naevolgende/vooz

't Marck _____ 296 gul. 16 st. 0 mijten.
 d'Once _____ 37 _____ 2 _____ 0
 d'Engelsche _____ 1 _____ 17 _____ 5
 't Hes _____ 0 _____ 1 _____ 8

Het dubbel ende Enckel Pistollet van Italien, midtsgaders den Al-
 bertijn,

Item bande naevolgende/ vooz

't Marck _____ 289 gul. 17 st. 19 mijten
 d'Once _____ 36 _____ 4 _____ 32
 d'Engelsche _____ 1 _____ 16 _____ 11
 't Hes _____ 0 _____ 1 _____ 6

Het nieuwe Geldersch ende Friesch Rijderken,

Item bande naevolgende/vooz

't Marck _____ 261 gul. 9 st. 30 mijten,
 d'Once _____ 32 _____ 13 _____ 34
 d'Engelsche _____ 1 _____ 12 _____ 32
 't Hes _____ 0 _____ 1 _____ 1

Den halven Albertijn,

Item bande nabolgende vooz

't Marck _____ 253 gul. 8 st. 22 mijten.
 d'Once _____ 31 _____ 13 _____ 27
 d'Engelsche _____ 1 _____ 11 _____ 32
 't Hes _____ 0 _____ 1 _____ 0

De oude Gout-gulden van Duytslant,

Van alle andere goude Specien of Billioenen die de Wisselaers
 souden

souden moghen boozkomen/ hier niet gespecificceert/ ende ten prijse gestelt in het Manuaeltghen vanden Jare 1622. sal den prijs van 't March/d' Once/d' Engelsche/ ende 't Mes aldaer booz yder soorte uptgedrukt/ verhooght worden metten thienden penninck/ dat is/ men sal booz thien gulden betalen elf gulden / booz thien stupbers elf stupbers / ende booz thien mijten elf mijten/ op alle welke inwisselinghe / de Wisselaers ghehouden worden de inghewisselde Billioenen datelick / ende ter presentie vanden geenen daer van die ober genomen zijn/ in stucken te sijn/ soo dat die niet meer uptghegeben connen worden/ Ende sulen hun boozders reguleren ende dragen naer haere Instructie/ ende de respective boozgaende manualen / op pene van geroygeert te worden nae inhouden vandien/ ende de Placaten van der Munte .

Volgen de boven-verhaelde Billioenen nae hare weerde afgetrocken , op yder stuck twee asen voor de remedie.

- Den Henricus Robel/wegende vier Engelse 14 asen stijf/doch genomen 4 Engelse 12 asen / is weert — 9 gulden.
- Den gouden Krael / weghende drie Engelse 15 asen / genomen op 3 Engels 13 asen/ is weert — 7 gulden.
- Den ouden Angelot van Engelant/ wegende drie Engelse 11 asen/ ghenomen op 3 Eng: 9 asen / is weert — 6 gul. 15 stuyb.
- Den dubbelē Ducaet van Brabant/wegende 4 Engels 18 asen stijf / ghenomen op 4 Engels 16 asen/ is weert — 9 gul. 5. stuyb.
- Den Enckelden Ducaet van Brabant / wegende 2 Eng: 9 asen stijf / genomen op 2 Eng: 7 asen / is weert — 4 gul. 11 st. 4 8 Hollants.
- Den dobbelen Ducaet mette twee hoofden/ in dese Nederlanden gheslaghen / wegende 4 Eng: 18 asen/ genomen op 4 Eng: 16 asen/ is weert — 9 gul. 2 stuyb.
- Den enckelen Ducaet mette twee Hoofden/ wegende 2 Eng: 8 asen/ genomen op 2 Engels 6 asen / is weert — 4 gul. 8 stuyb. 6 8
- Den Vlaemschen en Gelderschen Robel/wegende 4 Eng: 14 asen stijf/ ghenomen op 4 Eng: 12 asen/ is weert — 8 gul. 13. stuyb.
- Den Angeloth mette Sint Schip / wegende 3 Engels 11 asen/ genomen op 3 Eng: 9 asen / is weert — 6 gul. 9 stuyb. 12 8

- Den Croon van Portugael mettē cozten
Cruysse / weghende twee Engelsen 9
asen stijf / ghenomen op 2 Eng: 7 asen/
is weert ————— 4 gul. 6 stuyp. Hollants.
- Den Schotsen Rijder / ende dē Schotsen
Angeloth mettē Schepter en swaert/
wegende 3 Eng: 11 asen / ghenomen op
3 Eng: 9 asen / is weert ————— 6 gul. 4 st. 8 & Hollands.
- Den Croon van Portugael metten lan-
gen Cruysen / wegende 2 Eng: 9 asen
genomen op 2 Eng: 7 asen / is weert -- 4 gul. 4 stuyp. 4 &
- Den nieuwen Crusfaet van Portugael /
wegende 8 Eng: ghenomen op 7 Eng:
29 asen / is weert ————— 15 gulden.
- Den Zabantschen Croon / weghende 2
Eng: 7 asen stijf / ghenomen op 2 Eng:
5 asen / is weert ————— 4 gul. 5 & Hollants.
- Het dubbele Pistolet van Italien / we-
gende 4 Eng: 14 asen stijf / ghenomen
op 4 Eng: 12 asen / is weert ————— 8 gul. 2 stuyp. 5 &
- Het Enckel Pistolet van Italien / we-
ghende 2 Eng: 7 asen / ghenomen op 2
Engel: 5 asen / is weert ————— 4 gulden schaers.
- Den heelen Albertijn / wegende drie En-
gelsen 12 asen schaers / ghenomen op 3
Eng: 10 asen / is weert ————— 6 gul. 3. stuyp.
- Het nieuwe Geldersche ende Driesehe
Rijderken / wegende 2 Engelse 7 asen/
genomen op 2 Eng: 5 asen / is weert -- 3 gul. 18 stuyp.
- Den halben Albertijn / wegende een En-
gel: 29 asen / ghenomen op een Engel-
sche 27 asen / is weert ————— 3 gul. 4 & Hollants.
- Den ouden gout-gulden van Duytslant
wegende 2 Eng: 4 asen / genomen op 2
Eng: 2 asen / is weert ————— 3 gul. 5 st. 5 & Hollants.

¶ I.

Welcke boozts Commissarisen wy oock lasten ende bevelen de selve
Billioenen boozts te brengen inde Munten deser Prouintien / om al-
daer te werden geconverteert in penningen van onsen slagge. Verbieiden
boozts allen Persoonen van wat qualitept die mogen zijn / geen uyt ge-
sondert / sich in eeniger manieren te bemoeven mettē opwisselē of ver-
wisselen eeniger Specien / of sich te onderwinden in eeniger manieren /
het gene het bedryf der Wisselaers soude mogen aengaen / op pene dat
die

die geene die desen ter contrarie sullen komen te doen / vooz de eerste reyse sullen verbeuren het vierhout vande Specien die sy opgewisselt of verwisselt sullen hebben / ende sulcx meermaels doende / boben de voozsz boeten / noch arbitralick sullen worden gecorrigiert / oock selfs worden gebannen uyt de Vereenighde Prouintien / naer exigentie van saecken.

¶ III.

Desghelijcke en sullen de Wisselbancken niet vermogen in betalinghe de penninghen hooger te ontfanghen / ende weder uyt te geven / als nae onse finale settinge gheazresteert en bekent ghemaeckt inden Jare 1622. daer toe sy particulierlick sullen werden be-eedicht / ende niet volgende dese Tollerantie .

¶ IIII.

Alle welcke penen ende amenden hier vooren verhaelt / sullen bedeckt worden / het een derdendeel ten profijte vanden Armen vande Stadt daer de boeten vallen / d'ander derdendeel ten profijte vanden Officier die de calangie of executie doen sal / ten ware de voozsz verbeuren / penen ende amenden excedeerden de somme van vijf duysent gulden / in welcken geballe d'een helft sal comen ten profijte vande gemeene saecke / ende d'ander helft sal bedeckt worden aende voozsz Armen / Officier ende Aenbzenger by ghelijcke portien. Ende ten eynde den Aenbzenger te vlijtiger sijnen dienst hier inne moghe presenteren / salmen sijnen Naem ende Persoon / soo verde ende soo lange de saecke lyden mach / ongemelt ende ongenoemt laten.

¶ IIIII.

Bevelen vorder alle Wethouders ende Justicieren / datse te ruggestellende alle andere saecken ende affairen / hier inne sommierlick procederen alleenlick de waerhepdt vande faicte bekent zijnde / tot condemnatie vande voozsz infracteurs / soo gheringe als byden Officiers met twee suffisante Getuygen sal gebleecken zijn vande voozsz overtredinge / ende sullen oock tot alfulcken ghetuygenisse geadmitteert moghen werden die geene die mettet selve misbzyck beticht zijn : Ende sullen de Sententien in desen ghegeven executabel zijn / niet tegenstaende appellatie / ende sonder prejudicie van de selve .

¶ VI.

Ende op dat dese Onse Ordonnantie te beter onderhouden mach werden / Ordonneren Wy den Raede van State deser Vereenighde Nederlanden vooz haer te ontbieden den Ontfangher Generael der voozsz Nederlanden / die Ontfanghers vande Contributien / Confiscation / ende andere van gemeene Middelen / die van wegghen de Generaliteyt verpacht of ghecolleceert worden : Midtsgaders alle Commissen / Clercquen ende Comptoir-dienaers / als mede de Commissarissen vande Monsteringe / Amunitie / Divyses ende Waghens / doende alle

alle de selve dese onse voorsz; Ordonnantie by solemnelen Eede beswee-
ren/ in alle poincten ende Articulen te onderhouden.

¶ V I.

Sullen voorts by de Raeden van State ghecommitteert werden de
Commissarisen vande Monsteringhe / om by 't doen vande Monste-
ringhe in Eedt te byenghen alle Colonnellen / Ritmeesters / Capi-
teynen / Lieutenanten / Vaendzichs / Sergeanten / Schrijvers ende
Solliciteurs van Compagnien/ ten dienste van ons staende / ende on-
der ons militierende/ van welcke afghenomen Eeden slyuden datelick
ende op 't spoedighste sullen oversenden/ beteeckende acte aenden Raede
van State.

¶ V I I.

Insgelijcx dat die Raeden ter Admiraliteyt ghelijcken Eedt afne-
men de Fiscalen / Ontfanghers Generael/ de Conboy oft Licent-mee-
sters/ hare Commisen/ Clerquen/ ende Comptoir-dienaers / ende an-
dere Comptablen onder de Collegien respectihelick resozterende / alle
Capiteynen te water militierende daer onder oock begrepen.

¶ V I I I.

Ende nemen aen de Staten vande respective Proovintien inden
haren sulcke ordze te sullen stellen / dat hare Ghecommitteerde Ra-
den of Ghedeputeerde Staten / de Raeden Proovinciael / oft die vande
Reeckeninghe der respective Proovintien / voorsz haer of haer Ghecom-
mitteerden te ontbieden alle Comptable Officieren / soo Rentmee-
sters vande Domeynen ende Geestelike goederen / Ontfangers van
de ghemeene Middelen / Collecteurs vande Tollen / ende alle andere /
samyt hare Clerquen oft Comptoir - dienaers / die penninghen van
particuliere Proovintien handelen / Item de Giffiers ende Secreta-
risen/ alle Advocaten / Procureurs / Deur ende Camer - bewaerders
vande Collegien/ Hove ende Reecken-kamer/omme ghelijcken Eedt te
doen als vooren.

¶ I I I.

Welcke Ghecommitteerde Raeden/ Ghedeputeerde Staten / of Ra-
den Proovinciael / oock sullen sozghen draghen dat in alle Steden ende
Dozpen der respective Proovintien den Eedt werde af - ghenomen by
die gheene die van oudts ghewoon zijn den Eedt af te nemen / of (daer
sulcx met voughen kan gheschieden) sullen de selve Ghecommitteerde
Raeden / Ghedeputeerde Staten/ of Raeden Proovinciael committeren
eenige bequame Persoonen / om sich in alle Steden en Dozpen voorsz
te begeben/ ende aldaer te nemen ende ontfangen gelijcken Eedt vande
Officiers/ Burgemeesters/ Schepenen/ Raeden/ Tresoriers/ ende Se-
cretarisen vande selve Steden en plaetsen / midtsgaders de Bewint-
hebbers vande Indische ende alle andere Compagnien / jeghenwooz-
digh zijnde of die noch opghericht moghen werden / insghelijcks alle
Treso

Treforiers / Ontfanghers / Rentmeesters / ende hare Commissen oft Clerquien van Heeren/Princen/ Szaben/Baronnen/ende allen anderen hooge Jurisdictionen hebbende: Item alle Diaconen vande Kercken/ Weesmeesters/ Huismeesters / Welmoescniers / Gasthuysmeesters / ende alle Bedienaers ende Besoegers van Godts ende Armhuysen/ende Tucht-huysen/ende van alle Collegien hoedanich die sou den moghen zyn/ als mede hare Comptoir-dienaren: Item alle Caefsel-houders van Bancken van Leeninghe / met hare Commissen ende Dienaers/ dock alle Deeckens/ Overluyden/ ende Gheswoorens van Ambachten/ Heeringen/ oft Gilden/ Penningh-meesters / Pachters/ Collecteurs van Imposten ende Consumptien / Schat-gaerders / Pont-gaerders / Maeckelaers / hunne Commissen / Clerquien ende Comptoir-dienaers / alle Cassiers die haer particulierlick stellen en ghebruycken laten tot het ontfanghen en upt-gheben van Gelde / soo inde Steden als ten platten Lande / onder heurlieder respectibe resorten te residerende: Ende voozts alle de gheene vande welke de Magistraten van elke Stadt/Plaetse ende Doorp/ oordeelen sullen dienstich te zyn / dat slyluyden desen Eedt mede pzeesteren / doende alle de selve dese onse Ozdonnantie solemnelick besweeren / de selve te achtervolgen/ende te doen achtervolgen / vooz soo veel het hun ende haren Ampten te eenichsints sal moghen aengaen / Op de verbeurte vooz die gheene die wepgerigh sullen zyn den Eedt in consozmite van desen Placate te doen/van drie guldens daeghs/ soo langhe sy des in ghebrecken sullen blijven / ende daer-en-hoben noch gepriueert te worden van haer Burgergherschap ende van haer Ampten/ Officien / ende handelinge niet te moghen exerceren. Verstaende al mede dat niemant nae desen eenige der voozsz Ampten/ Officien/ Handelingen/ oft Heeringen en sal mogen exerceren/vooz en al eer hy den Eedt in consozmite van desen Placate sal hebben gedaen.

££.

Hebben vorder beslooten ende goet-ghebonden dat de Raden van Staten / de Ghecommitteerde Raden / ende Ghedeputeerde Staten vande respectibe Prouintien / de Raden ter Admiraliteyt / ende alle Raden van Justitie / sullen belooben onder hunne Signaturen op den Eedt of belofte die slyluyden in 't aengaen van haer Officien hebben ghedaen / dat slyluyden dese Ozdonnantie in hare poincten ende alle Articulen/ geene upt-ghesondert/ sullen onderhouden ende doen onderhouden. Ende sullen de voozsz Raden van Justitie hare voozsz ghetepckende belofte / midtsgaders de Acte vande Magistraten of andere die den Eedt sullen hebben af-ghehouden vande Persoonen inden voozgaenden Article ghementioneert / over senden aende Heeren Staten vande respectibe Prouintien / of in hare absentie aende Ghecommitteerde Raden of Ghedeputeerde Staten/ binnen beerthien daegen

ggen naer de publicatie van desen/welcke Gecommitteerde Raden v
Gedeputeerde Staten binnen andere veerthien dagen naer hunne ge
repekende belofte / ende die bescheyden die splupden vande respectie
vaden ende Officieren van Justitie of andersints ontfanghen sullen
hebben/ sullen over senden aenden Rade van State / ten eynde de Pro
vintien te beter onderzucht moghen worden / dat alomme de onderhou
dinghe van desen Placate aenghenomen ende solemnelijk beloofst is.
Ghelijk oock de Raden van State / ende die Raden ter Admiraliteyt
sullen over senden aen die Staten Generael hare belofte ende bericht
van 't geene by henlupden is ghedaen/ ten regarde vande Convoypende
Licent-meesters/ ende andere vooz-gementioneerde Persoonen/ midts
gaders hare Commisen / Clercquen / ende Comptoir-dienaers binnen
den tijdt hier vooren verhaelt.

¶ ¶ ¶

Boven alle welcke voozsz Eeden by een yder respectivelijk te doen/
de onderlinghe Provintien malkanderen vastelick ende heyllichlick be
loofst hebben (so in 't hooft van desen aengeroert is) ende belooven mits
desen 't voozsz Placaet in alle sijne poincten ende Articulen te sullen
doen onderhouden/ sonder eenighe veranderinghe toe te staen / anders
als na voozgaende beschrypinge van alle de Provintien.

Ende op dat niemandt hier van ignorantie hebbe te pretenderen/
Soo ontbieden ende versoeken Wy de Heeren Staten / Stadthoude
ren/ Ghecommitteerde Raden/ ende de Gedeputeerde Staten vande
Provintien respectie van Gelderlandt / en het Graeffschap Zutphen/
Hollandt ende West-Overflandt/Zeelandt/ Utrecht/ Overflandt/ Over
Vissel/ende Stadt Groeningen ende Ommelanden/ de Hoven van Ju
stitie / en Regeerders inde Steden en ten platten Lande / desen onsen
Placate alomme daer sulcx ghewoon is ghedaen te worden/te doen af
kondigen en aenplacken. Ghedaen/ gearresteert/ ende gerenoveert in
onse Vergaderinge in 's Graven-Hage / op den negenthienden Augu
stussestien hondert seven en veertich. Was gearapheert/ Bouchorst vt.
Onder stont/ Ter Ovdonnantie vande Hoogh-gemelte Heeren Sta
ten Generael. Gheteekent / Cornelis Mulch. Zijnde op 't spatium
gedrukt het Cachet der selver Heeren Staten in rooden Wasse.